

Sygn. akt V CSK 653/17

POSTANOWIENIE

Dnia 18 maja 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Maria Szulc

w sprawie z wniosku A.P.

przy uczestnictwie Z.H., J.L., T.M. i I.M.

o stwierdzenie nabycia spadku,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 18 maja 2018 r.,

na skutek skargi kasacyjnej uczestniczki T.M.

od postanowienia Sądu Okręgowego w W.

z dnia 4 kwietnia 2017 r., sygn. akt II Ca[...] /16,

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Skarga kasacyjna jest szczególnym środkiem odwoławczym, którego wymogi określa art. 398⁴ § 1 i 2 k.p.c. wskazując na jej cechy konstrukcyjne i nakładając na skarżącego obowiązek zawarcia w skardze wniosku o przyjęcie do rozpoznania oraz jego uzasadnienia.

Sąd Najwyższy w ramach przedsądu bada tylko wskazane w skardze kasacyjnej okoliczności uzasadniające jej przyjęcie do rozpoznania, a nie podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie, zaś cel wymagania przewidzianego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być osiągnięty jedynie przez powołanie i uzasadnienie przez skarżącego istnienia przesłanek o charakterze publicznoprawnym. W przypadku powołania we wniosku przesłanki określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. należy sformułować zagadnienie prawne oraz przedstawić odrębną, pogłębioną argumentację prawną wskazującą na zaistnienie powołanej okoliczności uzasadniającej przyjęcie skargi do rozpoznania. Wyjaśnienie przedstawionego problemu musi być konieczne dla rozstrzygnięcia danej sprawy i pozostawać w związku z podstawami skargi, wiążącym z mocy art. 398¹³ § 2 k.p.c. ustalonym stanem faktycznym oraz podstawą zaskarżonego orzeczenia (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002 r., nr 1, poz. 11, z dnia 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01 OSNC 2002 r., nr 12, poz. 151, z dnia 23 listopada 2010 r., II CSK 344/10, nie publ., z dnia 21 maja 2013 r., I CSK 53/13, nie publ.). Powołanie we wniosku przesłanki określonej w punkcie drugim wymaga wskazania, że określony przepis prawa, mimo że budzi poważne wątpliwości, nie doczekał się wykładni, bądź niejednolita jego wykładnia wywołuje rozbieżności w orzecznictwie sądów, które należy przytoczyć (zob. m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 15 października 2002 r., II CZ 102/02, nie publ., z dnia 13 czerwca 2008 r., III CSK 104/08, nie publ.).

Przedstawione zagadnienie dotyczące art. 957 k.c. w aspekcie znaczenia prawnego obecności osoby powołanej do spadku przy sporządzaniu testamentu holograficznego, nie jest zagadnieniem prawnym w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. Skarżąca nie wykazała bowiem, że ma ono poważny, uniwersalny i istotny charakter, wywołuje zasadnicze kontrowersje lub rozbieżne oceny prawne i nie zostało dotychczas rozstrzygnięte przez Sąd Najwyższy, a jego rozstrzygnięcie jest

konieczne zarówno dla prawidłowego rozstrzygnięcia sprawy, jak i przyczyni się do rozwoju judykatury. W dwuzdaniowym uzasadnieniu wniosku o przyjęcie brak wywodów uzasadniających istnienie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego, a więc zagadnienia prawnego cechującego się nowością i dotychczas niewyjaśnionego oraz nierozwiązanego w orzecznictwie, budzącego zatem wątpliwości kwalifikowane a nie zwykłe, które mogą być rozstrzygnięte przez sąd powszechny w toku rozpoznawania sprawy. Skarżąca pomija poglądy prawne zarówno doktryny, jak i judykatury (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 11 marca 2011 r., II CSK 379/10, nie publ., z dnia 30 października 2013 r., II CSK 628/12, nie publ. i orzeczenia w nich powołane), że świadkiem testamentu jest osoba, do której spadkodawca kieruje swoje oświadczenie, jest świadoma roli świadka, rozumie treść oświadczenia woli spadkodawcy i jest gotowa do jej spełnienia. Zasadniczym warunkiem przydania osobie przymiotu świadka testamentu jest zatem wola spadkodawcy, by ta osoba wystąpiła w takiej roli a nie sama obecność przy spisaniu testamentu, jak to zdaje się rozumieć skarżąca. Nie ma wątpliwości, że dla ważności testamentu holograficznego nie jest konieczna obecność świadków a więc nawet jeżeli przy jego sporządzaniu były obecne osoby trzecie, w tym spadkobierca testamentowy, fakt ten jest irrelevantny prawnie, chyba że zachodzą przesłanki określone w art. 945 k.c. Wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania wraz z uzasadnieniem jest odrębnie konstrukcyjnie i funkcjonalnie częścią skargi kasacyjnej (art. 398⁴ § 2 k.p.c.) i nie jest rzeczą Sądu Najwyższego poszukiwanie w innych częściach skargi argumentów na uzasadnienie podniesionych w nim twierdzeń. Z tożsamyh przyczyn nie zachodzi także potrzeba wykładni art. 957 k.c.

Z tych względów należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 w zw. z 13 § 2 k.p.c.). O kosztach postępowania kasacyjnego nie orzeczono, wniosek powódki o ich zasądzenie nie dotyczy bowiem etapu przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

at